

DIFICULTATS EN L'ADQUISICIÓ DEL LENGUATGE

21160

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació

Professora: Carrasumada Serrano

OBJECTIUS

L'objectiu principal de l'assignatura és donar eines per detectar i diagnosticar les dificultats que es produeixen en l'adquisició del llenguatge i les seves implicacions an d'altres funcions psíquiques en una perspectiva evolutiva. Es pretén, també, que l'alumnat es formi criteris bàsics per a l'orientació de la intervenció educativa.

TEMARI

1. El llenguatge desviat i el llenguatge immadur. Classificacions dels trastorns en l'adquisició del llenguatge. L'enfocament mèdic i el psicolingüístic.
2. Detecció i diagnosi dels trastorns del llenguatge oral. Ús d'instruments estandarditzats i no estandarditzats en medis naturals a la família i a l'escola.
3. Definició de la sordesa i les seves implicacions. Etiologia, graus i tipus de sordesa. Detecció i diagnosi de la pèrdua auditiva.
4. El desenvolupament comunicatiu i cognoscitiu de la criatura sorda durant els primers anys de vida. L'atenció dividida en el temps. El desenvolupament de la simbolització. Bases per l'educació primerenca.
5. L'adquisició del llenguatge oral en l'alumnat sord. Les diverses metodologies. Criteris per l'elecció del mètode. Bases per la programació del llenguatge de l'alumnat integrat.
6. El desenvolupament psíquic de l'alumnat sord (I): el desenvolupament cognoscitiu a cada etapa evolutiva. L'exploració del desenvolupament cognoscitiu.
7. El desenvolupament psíquic de l'alumnat sord (II): el desenvolupament socio-afectiu. La construcció de la identitat. Autoconcepte i autoestima.
8. L'aprenentatge de la llengua escrita en l'alumnat sord. L'accès al lèxic. L'adquisició de les regles morfosintàctiques. La comprensió i producció de textos.
9. Les dificultats en l'adquisició del llenguatge oral sense dèficit sensorial: el retard de la parla i el retard del llenguatge.
10. Els trastorns greus en l'adquisició del llenguatge: els trastorns específics del llenguatge i les afàsies infantils. Les afàsies congènites i les afàsies adquirides. Criteris p'el pronòstic i intervenció.

11. El llenguatge en situacions excepcionals: el retard mental. Anàlisi diferencial de les dimensions del llenguatge afectades. Criteris d'intervenció.
12. Els trastorns de la llengua escrita. Les classificacions de les dislèxies segons les vies d'accés a la llengua escrita més deficitàries.
13. Les respostes educatives: els programes de llenguatge, l'orientació i el consell familiar, el centre educatiu i els ajuts extraescolars.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques consisteixen a aplicar algun aspecte concret dels conceptes inclosos en el temari. Hi ha, per tant, una pràctica il·lustrativa de cada tema, que es fa a terme a l'aula i es fa en grup (anàlisis de discursos orals, d'interaccions, etc.). A banda del treball que es fa a l'aula, l'alumnat haurà d'aplicar algun dels procediments apresos a un cas concret i obtenir-ne directament les dades. Aquest treball també pot fer-se en grup.

BIBLIOGRAFIA

- Belinchón, M.; Riviere, A. Y Igoa, J.M. (1992) *Psicología del lenguaje. Investigación y Teoría*. Trotta. Madrid.
- Bishop, D. & Modford, K. (1993) *Language Development in exceptional circumstances*. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Blanken, G. Et Alt. (1993) *Linguistic Disorders and Pathologies. An International Handbook*. Walter de Gruyter. Berlin.
- Bosch, L. (1984) "El desarrollo fonológico infantil: una prueba para su evaluación" En SIGUAN, M. *Estudios sobre Psicología del Lenguaje Infantil*. Pirámide. Madrid.
- Lynas, W. (1986) *Integrating the handicapped into ordinary schools. A study of Hearing-Impaired Pupils*. Croom Helm. London.
- Marchesi, A. (1987) *El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos*. Alianza Editorial. Madrid.
- Marschark, M. (1993) *Psychological Development of Deaf Children*. Oxford University Press. New York.
- Mctear, M. & CONTI-RAMSDEN, G. (1992) *Pragmatic Disability in Children* Whurr Publishers. London.
- Rondal, J.A. (1985) *Langage et communication chez les handicapés mentaux*. Mardaga. Bruxelles
- Rondal, J.A. & Seron, X. (1991) *Trastornos del lenguaje* 3 tomos. Paidós. Barcelona.
- Silvestre, N. (1988) "El niño con déficit auditivo" en SASTRE, G. Y MORENO, M. (Direc.) *Enciclopedia Práctica de Pedagogía* Ed. Planeta 6, 320-336

- Silvestre, N. (1991) "Las interacciones del profesor con el adolescente sordo profundo en el aula regular con los oyentes" *Rev. Log. Fon. y Aud.* XI,3, 170-177
- Thomson, E. (1984) *Dislexia. Su naturaleza, evaluación y tratamiento*. Edición castellana, 1992. Alianza Editorial. Madrid.
- Wood, D.; Wood, H.; Griffiths, A. & Howarth, I. (1986) *Teaching and Talking with Deaf Children*. John Wiley & sons. Chichester.
- Yule, W. & Rutter, M. (1987) *Language Development and Disorders*. Mac Keith Press. Oxford.

AVALUACIÓ

Hi ha dues avaluacions al final de curs, l'una de la part teòrica i l'altra de la part pràctica. La nota final és el resultat de la mitjana aritmètica entre les notes descrites solament quan han estat superades totes dues parts.

L'avaluació de la part teòrica es fa mitjançant un examen d'elecció múltiple. L'avaluació de la part pràctica es fa presentant una síntesi de les pràctiques d'aula i un informe del procediment aplicat directament.